

С. С. Громов,
аспірант кафедри фінансів, Національний університет біоресурсів
і природокористування України
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-8514-3316>

DOI: 10.32702/2306-6814.2025.5.194

ФІНАНСУВАННЯ ТЕРИТОРІЙ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ: ПЕРЕДУМОВИ, ОСОБЛИВОСТІ ТА НАПРЯМИ

S. Gromov,
Postgraduate student, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

FINANCING OF NATURE RESERVE AREAS IN THE EUROPEAN UNION:
PREREQUISITES, FEATURES AND DIRECTIONS

Обґрунтовано, що ключове значення для формування національної моделі фінансування територій природно-заповідного фонду (ПЗФ) в умовах євроінтеграційних устремлінь України набуває імплементація передового європейського досвіду фінансово-інвестиційного забезпечення розвитку природно-заповідної справи. Доведено, що невід'ємною складовою євроінтеграційного вектору розвитку природоохоронної сфери України виступає необхідність виконання вимог ЄС щодо збільшення площі територій ПЗФ, що водночас потребує і перегляду пріоритетів фінансово-інвестиційного забезпечення розбудови мережі інфраструктурних об'єктів на природно-заповідних територіях. Виявлено, що прикметною рисою трансформації системи фінансування територій ПЗФ в країнах ЄС стало розширення повноважень місцевих громад в частині збільшення площі земель ПЗФ і диверсифікації джерел фінансово-інвестиційного забезпечення розширеного відтворення, збереження та примноження біорізноманіття. Встановлено, що диверсифікація джерел та методів фінансування територій ПЗФ в ЄС базувалася на комплексі інституційних трансформацій як на наднаціональному рівні (рівень ЄС), так і на національному рівні (рівень окремих країн). Дослідження показали, що на наднаціональному рівні в ЄС інституціоналізовано Європейський сільськогосподарський фонд розвитку сільської місцевості, Європейські структурні та інвестиційні фонди, Фонди та програми ЄС, зокрема Програму LIFE, а на національному — такі джерела фінансування територій ПЗФ як публічні бюджети, державні, комунальні та приватні кошти в межах публічно-приватного партнерства (ППП), корпоративне спонсорство, кошти філантропічних організацій та благодійних фондів, краудфандинг. Встановлено, що у 2023 році найбільшу питому вагу в структурі видатків на фінансування природоохоронних територій у ЄС займали публічні бюджети (бюджети місцевого самоврядування — 38,4%, національні бюджети — 11,8%, регіональні бюджети — 10,4%), а також значною була частка корпоративних інвестицій та приватних капіталовкладень. Обґрунтовано, що у вітчизняну практику фінансування територій ПЗФ варто імплементувати європейський досвід, котрий передбачає повноцінну участь у фінансуванні об'єктів природно-заповідної справи неурядових екологічних організацій, зокрема філантропічних організацій та благодійних фондів, що створює умови для нарощення рівня концентрації інвестиційного потенціалу у природоохоронній сфері в цілому.

It is substantiated that the implementation of the best European experience of financial and investment support for the development of nature reserve areas in the context of Ukraine's European integration aspirations is of key importance for the formation of a national model of financing the territories of the nature reserve fund (NRF). It is proved that an integral part of the European integration vector of development of the environmental protection sector of Ukraine is the need to meet the EU requirements for increasing the area of protected areas. At the same time it requires a review of the priorities of financial and investment support for the development of a network of infrastructure facilities in protected areas. It is found that a distinctive feature of the transformation of the system of financing protected areas in the EU countries was the empowerment of local communities to increase the area of protected areas and diversify the sources of financial and investment support for the expanded reproduction, conservation and enhancement of biodiversity. It has been established that the diversification of sources and methods of financing protected areas in the EU was based on a set of institutional transformations both at the supranational level (EU level) and at the national level (level of individual countries). The research has shown that at the supranational level, the EU has institutionalised the European Agricultural Fund for Rural Development, the European Structural and Investment Funds, EU Funds and Programmes, in particular the LIFE Programme, and at the national level, such sources of funding for protected areas as public budgets, state, municipal and private funds within the framework of public-private partnerships (PPPs), corporate sponsorship, funds from philanthropic organisations and charitable foundations, and crowdfunding. It is established that in 2023, the largest share in the structure of expenditures for the financing of protected areas in the EU was occupied by public budgets (local government budgets 38.4%, national budgets 11.8%, regional budgets 10.4%), and the share of corporate investment and private investment was also significant. It is substantiated that the European experience should be implemented in the national practice of financing the protected areas, which provides for the full participation of non-governmental environmental organisations, in particular philanthropic organisations and charitable foundations, in financing the objects of nature protection, which creates conditions for increasing the level of concentration of investment potential in the environmental sector as a whole.

Ключові слова: природно-заповідний фонд, природно-заповідні території, природно-заповідна справа, фінансування, фінансово-інвестиційне забезпечення, фінансові інструменти, імплементація, Європейський Союз.

Key words: nature reserve fund, nature reserve territories, nature reserve management, financing, financial and investment support, financial instruments, implementation, European Union.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Остаточний вибір євроінтеграційного вектору розвитку України безпосередньо стосується і переформування системи охорони навколишнього природного середовища, зокрема системи управління природно-заповідними територіями. Схвалення Угоди про асоціацію між Україною та ЄС вимагає від уряду нашої країни також імплементації численних природно-ресурсних та природоохоронних директив, які передбачають розширення площі природно-заповідних територій. За таких умов актуалізується також проблема урізноманітнення джерел, методів та інструментів фінансування територій

природно-заповідного фонду (ПЗФ), що з огляду на євроінтеграційні устремління України передбачає імплементацію передового досвіду такого фінансування країн Старого світу у вітчизняну практику фінансово-інвестиційного забезпечення процесів розбудови інфраструктури природно-заповідної справи. За умов виконання вимог ЄС щодо розширення площі територій ПЗФ за нинішнього надмірно звуженого набору джерел фінансування потреб природно-заповідної справи не є реальною конвергенція вітчизняної та європейської систем управління природоохоронними територіями, тому диверсифікація методів та інструментів фінансування територій ПЗФ — це ключова проблема трансформації вітчизняної системи управління природоохоронною діяльністю в цілому.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Приєднання України до глобальної та європейської природоохоронної архітектури вимагає розроблення сучасних теоретико-методологічних підходів щодо розширення спектра джерел, методів та інструментів фінансування територій ПЗФ [3; 4]. На початку 2025 року глобальна природоохоронна архітектура зазнала чергового переформатування у зв'язку з виходом США з Паризької кліматичної угоди [1], що однозначно детермінуватиме трансформацію інституційного середовища фінансування природно-заповідних територій в контексті боротьби з негативними кліматичними екстерналіями. Більше того, у зв'язку з імплементацією Україною комплексу природоохоронних та природно-ресурсних директив Європейського Союзу проблема фінансування проєктів відтворення та примноження біорізноманіття на природно-заповідних територіях набуває особливої актуальності, що знайшло відображення у працях вітчизняних вчених.

Зокрема, на переконання М. Хвесика та І. Бистрякова, посилення глобальної економічної відкритості, входження в європейську спільноту, з одного боку, та формування в Україні перспектив постіндустріального суспільства, пов'язаних із ідеєю забезпечення самоорганізації територіального розвитку, — з другого, потребує зміни парадигми управління природними ресурсами як основи забезпечення загального процесу переходу держави від переважно вертикальних способів взаємодії із субнаціональними суб'єктами управління до горизонтальних відносин, тобто від моноцентричної моделі державної політики до поліцентричної [5, с. 30]. Таке бачення повною мірою має стосуватися і управління територіями природно-заповідного фонду як основним ареалом розширеного відтворення біорізноманіття. Зокрема, входження у європейську спільноту управління природоохоронними територіями прямо корелює з пріоритетами диверсифікації джерел, форм та методів фінансування процесів розбудови природоохоронної інфраструктури, в першу чергу суб'єктів природно-заповідної справи.

Важливого значення, на думку А.Карпука та Ю.Несторяка, набуває також впровадження перевірених європейською практикою систем господарювання на природно-заповідних територіях, що дозволить підвищувати рівень капіталізації природоохоронної діяльності та генерованих природними комплексами екосистемних послуг і нарощувати інвестиційний потенціал відтворення та збереження біорізноманіття [2, с. 35]. Тобто значні резерви щодо нарощення обсягів інвестиційних вливань у розбудову інфраструктури природно-заповідної справи містяться у площині нарощення внутрішніх джерел фінансово-інвестиційного забезпечення потреб територій ПЗФ.

Імплементація перевірених європейською практикою кращих зразків фінансування територій ПЗФ має відштовхуватися від концепції "зелених" фінансів. І.Чугунов, Т.Канєва та І.Любчак розглядають "зелені" фінанси як ефективний механізм вирішення екологічних проблем, а також дієвий інструмент забезпечення соціаль-

но-економічного розвитку територій, які є найбільш вразливими до погіршення стану забруднення навколишнього середовища, екосистеми та зміни клімату [6]. Дана концепція передбачає суттєве урізноманітнення джерел та методів фінансово-інвестиційного забезпечення потреб суб'єктів природно-заповідної справи шляхом інституціоналізації різноманітних форм публічно-приватного партнерства (ППП) та застосування інструментів "зелених" облігацій та "зелених" іпотечних кредитів.

ЦІЛІ СТАТТІ

Метою статті є ідентифікація передумов, виокремлення особливостей та обґрунтування напрямів фінансування територій природно-заповідного фонду в Європейському Союзі в контексті імплементації кращих європейських зразків фінансово-інвестиційного забезпечення розбудови інфраструктури природно-заповідної справи в українську практику фінансування природоохоронних територій.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Євроінтеграційний вектор розвитку України, інституційну основу котрого становить Угода про асоціацію з ЄС, потребує перегляду пріоритетів державної політики щодо утримання територій ПЗФ, зокрема в частині диверсифікації джерел, методів та способів їх фінансування. Прикметною рисою євроінтеграційного вектору розвитку природоохоронної сфери України виступає необхідність виконання вимог ЄС щодо збільшення площі територій ПЗФ, що потребує перегляду пріоритетів фінансово-інвестиційного забезпечення. Особливо важливим є посилення інвестиційної спрямованості фінансування територій ПЗФ, оскільки додаткові площі природоохоронних територій однозначно потребують оновлення, модернізації та реконструкції мережі об'єктів екологічної інфраструктури.

Ключового значення в частині формування національної моделі фінансування територій ПЗФ в умовах євроінтеграційних устремлень України набуває імплементація передового європейського досвіду фінансово-інвестиційного забезпечення розвитку природно-заповідної справи. Незважаючи на те, що основним джерелом фінансування потреб природно-заповідного фонду в ЄС виступають кошти публічних бюджетів, у європейських країнах спостерігається використання широкого спектра джерел фінансування природоохоронних територій.

Диверсифікація джерел, методів та інструментів фінансування територій ПЗФ в ЄС відбулася у зв'язку з тим, що для цього протягом останніх десятиліть сформувалися сприятливі передумови. Зокрема, постерігалось масштабування змішаного фінансування, тобто було інституціоналізовано форми фінансово-інвестиційного забезпечення природоохоронної діяльності, котрі передбачають доповнення коштів державного і місцевих бюджетів приватними інвестиціями. Внаслідок трансформації глобальної та європейської архітектури боротьби з негативними кліматичними змінами уможливилось використання інноваційних

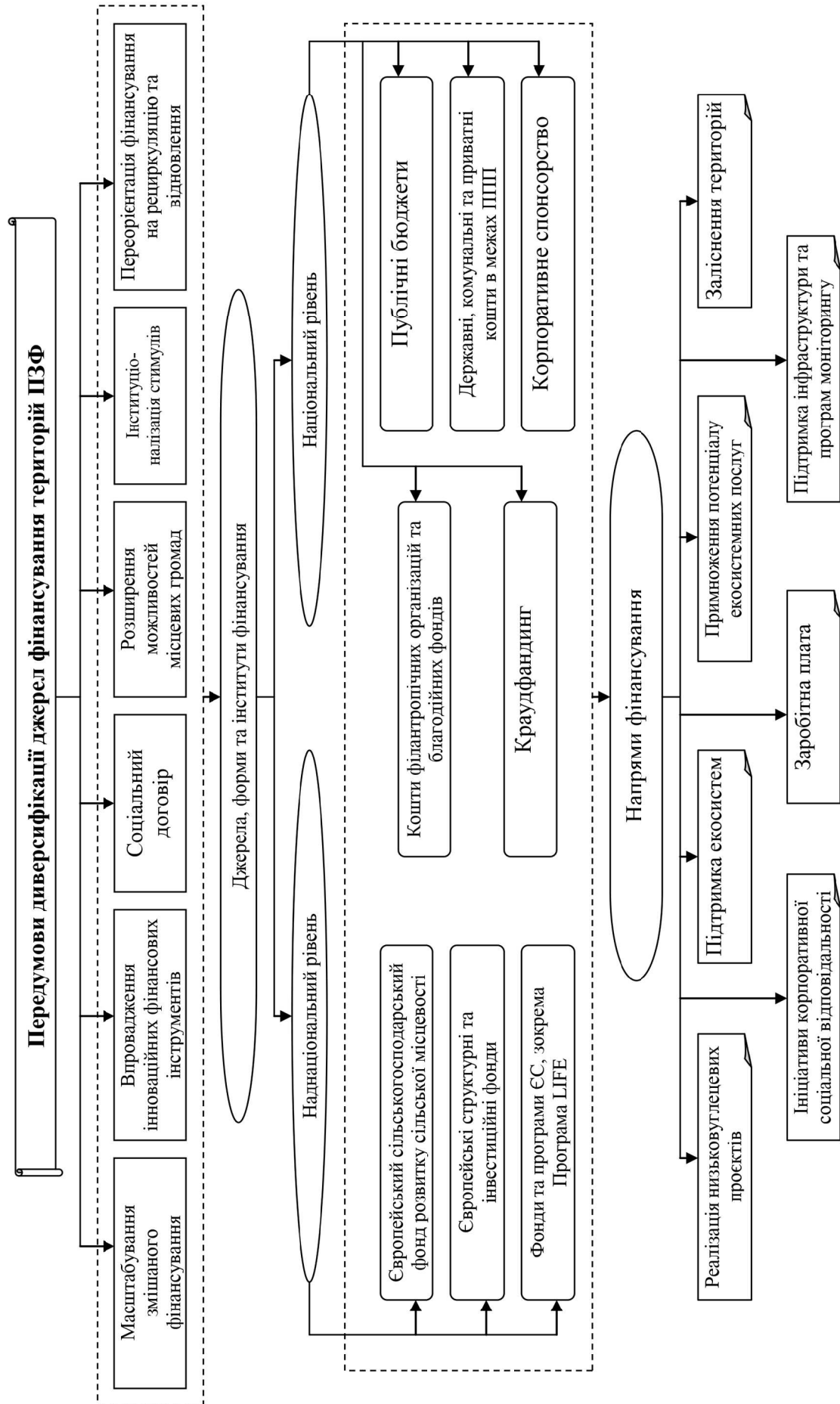

Рис. 1. Інструментально-методологічне забезпечення системи фінансування територій ПЗФ в Європейському Союзі

Джерело: розроблено автором.

інструментів фінансування проєктів модернізації природоохоронної інфраструктури, зокрема територій ПЗФ, таких як зелене інвестування, емісія муніципальних боргових зобов'язань природоохоронного спрямування (рис. 1).

Також сформувалися інституційні засади для укладення соціального договору між державним рівнем управління природоохоронною діяльністю, місцевими громадами та приватним бізнесом, зокрема через реалізацію угод публічно-приватного партнерства (ППП). Такі угоди створили інституційні "люфти" для вливань приватного капіталу у проєкти природооблаштування територій ПЗФ і відповідно комерціалізації екосистемних послуг, котрі продукуються природними біогеоценозами таких територій.

Прикметною рисою набору передумов трансформації системи фінансування територій ПЗФ в країнах ЄС виступає розширення повноважень місцевих громад в частині розширення площі земель ПЗФ і диверсифікації джерел фінансово-інвестиційного забезпечення розширеного відтворення, збереження та примноження біорізноманіття.

Водночас проривні позитивні інституційні зрушення в частині розширення повноважень органів місцевого самоврядування щодо фінансування територій ПЗФ доповнюються інституціоналізацією фіскальних та кредитних стимулів, котрі на порядки підвищують заінтересованість місцевих громад фінансувати проєкти природооблаштування природно-заповідних територій. Такого роду стимули також забезпечують переорієнтацією екологічних інвестицій на проєкти рециркуляції та відновлення, що дає можливість максимальною мірою використати ресурсні цінності та корисні властивості природно-ресурсних активів природоохоронних територій.

Перераховані передумови сформували інституційне підґрунтя для диверсифікації джерел, форм та інститутів фінансування. Така диверсифікація передбачала здійснення комплексу інституційних трансформацій як на наднаціональному рівні (рівень ЄС), так і на національному рівні (рівень окремих країн). Інституційні трансформації на рівні ЄС сприяли тому, що Європейський сільськогосподарський фонд розвитку сільської місцевості також розпочав фінансування проєктів розширеного відтворення та примноження біорізноманіття на територіях ПЗФ. Мотивацією фінансування даним фондом такого роду проєктів стало те, що саме сільські території виступають ареалом концентрації об'єктів природно-заповідної справи і підвищення рівня комерціалізації використання природоохоронних об'єктів виступає вагомим детермінантом соціально-економічного піднесення сільської поселенської мережі. У даному контексті важливого значення набуває формування екологічно орієнтованих агроєкосистем, що потребує застосування фінансових стимулів для фермерів і землевласників, які використовують екологічно чисті методи ведення сільського господарства в природоохоронних зонах. Це допомагає підтримувати сільськогосподарську діяльність, одночасно зберігаючи біорізноманіття.

На наднаціональному рівні було здійснено інституційні трансформації для умонтування в спектр пріо-

ритетів Європейських структурних та інвестиційних фондів об'єктів природно-заповідної справи, що, з однієї сторони сприяло нарощенню асиміляційної місткості територій ПЗФ, а з іншої, — забезпечило вищий рівень продукування екосистемних послуг природними біогеоценозами. Також саме на наднаціональному рівні було сформовано інституційну платформу для входження Фондів та програм ЄС, зокрема Програми LIFE, в орбіту реалізації проєктів екологічного спрямування, котрі передбачені Глобальними цілями сталого розвитку, Новою кліматичною угодою, природоохоронними директивами ЄС. Програма LIFE — це інструмент ЄС для фінансування навколишнього середовища та зміни клімату. Вона надає фінансову підтримку природоохоронним проєктам, включаючи створення та управління природоохоронними територіями [7; 8].

Прикметною рисою архітектури фінансування природоохоронної діяльності в ЄС стала імплементація інституційних новацій, задекларованих на наднаціональному рівні, у інституційне середовище країн-членів Європейського Союзу. У 2023 році найбільшу питому вагу в структурі видатків на фінансування природоохоронних територій у ЄС займають публічні бюджети: бюджети місцевого самоврядування (38,4%), національні бюджети (11,8%), регіональні бюджети (10,4%). Порівняно з українською практикою високою у структурі фінансування природоохоронних територій країн ЄС займають корпоративні інвестиції та приватні капіталовкладення.

На національному рівні визначаються пріоритети видатків публічних бюджетів (державних, регіональних та місцевих) на фінансування інвестицій та поточних витрат природоохоронного спрямування. В окремих країнах ЄС диференціюються форми поєднання державних, комунальних та приватних коштів через реалізацію угод публічно-приватного партнерства (ППП). Такі форми забезпечують прийнятний рівень привабливості для вливань приватного капіталу у проєкти природоохоронного спрямування через різноманітні форми партнерських відносин з органами публічної влади.

В останні роки у європейських країнах набула поширення така форма фінансування потреб територій ПЗФ як корпоративне спонсорство. Окремі корпорації здійснюють фінансування природоохоронних проєктів у межах своїх ініціатив корпоративної соціальної відповідальності, що дає можливість зорієнтувати приватний капітал на довгострокові програми покращення якості довкілля із підвищеним рівнем соціальної та екологічної вагомості. У європейських країнах також сформовано інституційні підвалини для повноцінної участі у фінансуванні об'єктів природно-заповідної справи неурядових екологічних організацій, зокрема філантропічних організацій та благодійних фондів, що створює умови для нарощення рівня концентрації інвестиційного потенціалу у природоохоронній сфері. Також філантропічні організації та благодійні фонди активно реалізують грантові програми, що дозволяє урізноманітнювати джерела фінансування природоохоронної діяльності на різних таксономічних рівнях.

У даному спектрі джерел, форм та інститутів фінансування природоохоронної діяльності актуальним зали-

шається використання такого інструментарію гуртового фінансування як краудфандинг. Таке фінансування передбачає об'єднання широкого кола зацікавлених осіб у даному випадку стосовно вирішення актуальних проблем збереження, примноження та розширеного відтворення біорізноманіття.

Перераховані інституційні новації стосовно диверсифікації джерел, форм та методів фінансування територій ПЗФ на наднаціональному та національному рівнях в ЄС дають можливість охоплювати широкий спектр пріоритетів покращення якості довкілля з врахуванням базових положень міжнародних природоохоронних конвенцій та директив. Водночас такі пріоритети покращення якості довкілля безпосередньо пов'язані з фінансово-інвестиційним забезпеченням розбудови інфраструктури природно-заповідної справи.

В спектрі пріоритетів фінансування територій ПЗФ ключового значення набуває реалізація низьковуглецевих проєктів. Такі проєкти передбачають фінансування природоохоронних проєктів, пов'язаних із застосуванням ґрунтозахисних систем землеробства, зокрема безпечної обробки ґрунту, використанням технологій мульчування, застосуванням різноманітних видів біопалива. Внаслідок техногенного та антропогенного впливу значного деструктивного впливу зазнали екосистеми, в тому числі екосистеми природоохоронних територій. Тому підтримка таких екосистем через природооблаштувальні (агролісомеліоративні, гідротехнічні, гідромеліоративні та фітомеліоративні заходи) поліпшення входить в спектр пріоритетів фінансування об'єктів природно-заповідної справи. Такі поліпшення також сприятимуть нарощенню потенціалу екосистемних послуг природних біогеоценозів, які концентруються на територіях ПЗФ, тобто покращення ґрунтоохоронної, середовищохоронної, водорегулюючої, киснепродукуючої та вуглецеводепонуючої функцій таких біогеоценозів.

Одним з пріоритетів фінансово-інвестиційного забезпечення природно-заповідних територій виступає активізація процесів заліснення через застосування спектра податкових, кредитних та компенсаційних преференцій для фермерів та домогосподарств. В умовах урбанізації та прискорення процесів індустріалізації в контексті примноження потенціалу біорізноманіття важливе значення відіграє фінансування ініціатив корпоративної соціальної відповідальності в частині покращення якості довкілля, озеленення територій та усунення наслідків еколого-деструктивного та природо-руйнівного впливу господарського комплексу на природні біогеоценози. Важливим пріоритетом диверсифікації джерел, форм та інститутів фінансування територій ПЗФ виступає розбудова інфраструктури природно-заповідних територій та системи моніторингу зрушень у структурі біорізноманіття. Складовою фінансування територій ПЗФ виступає оплата праці співробітників парків, заповідників та інших суб'єктів природно-заповідної справи.

Підписання Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС актуалізувало проблему гармонізації європейських та національних стандартів фінансування територій ПЗФ. Ключова вимога ЄС щодо розширення площі те-

риторій ПЗФ водночас потребує імплементації передових практик фінансово-інвестиційного забезпечення модернізації інфраструктури природно-заповідної справи. Характерною рисою фінансування територій ПЗФ в ЄС виступає ключова роль публічних бюджетів у фінансово-інвестиційному забезпеченні природоохоронної діяльності і водночас широкий спектр позабюджетних джерел фінансування капітальних інвестицій та поточних витрат природоохоронного спрямування.

В Україні основними джерелами фінансування територій ПЗФ є кошти державного і місцевого бюджетів, а також власні кошти суб'єктів природоохоронної діяльності, але в латентному стані перебуває система приватного інвестування процесів розширеного відтворення, збереження та примноження біорізноманіття. У короткостроковій перспективі вагомого значення набуває імплементація у вітчизняну практику фінансування територій ПЗФ передового європейського досвіду, особливо в частині залучення іноземних інвесторів та приватних підприємницьких структур-резидентів до фінансування процесів розбудови об'єктів природно-заповідної справи.

ВИСНОВКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Імплементація передового європейського досвіду фінансово-інвестиційного забезпечення розбудови об'єктів природно-заповідної справи виступає необхідною інституційною передумовою формування в Україні сучасної системи фінансування територій ПЗФ. Доцільність розширення спектра джерел фінансування територій ПЗФ впливає з необхідності збільшення площі територій з природоохоронним статусом як того вимагає ЄС. Водночас вирішення даної проблеми потребує здійснення комплексу інституційних змін стосовно налагодження взаємодії між органами публічної влади та приватним бізнесом, а також залучення до фінансування потреб природоохоронних територій громадського сектора.

Базовою інституційною та методологічною передумовою формування сучасної системи фінансування територій ПЗФ виступає імплементація у вітчизняну практику фінансово-інвестиційного забезпечення природоохоронної діяльності кращих європейських лекал фінансування природно-заповідної справи. В основі системи фінансування територій ПЗФ в ЄС лежить комплекс передумов, зокрема масштабування змішаного фінансування, впровадження інноваційних фінансових інструментів, соціальний договір, розширення можливостей місцевих громад, інституціоналізація стимулів, переорієнтація фінансування на рециркуляцію та відновлення. В Україні доцільно використати інституціоналізовані в ЄС на національних рівнях такі інститути, методи та джерела фінансування територій ПЗФ як державні, комунальні та приватні кошти в межах ППП; корпоративне спонсорство; кошти філантропічних організацій та благодійних фондів; краудфандинг.

Література:

1. Д'яконов І. Президент Трамп підписав указ про вихід США з Паризької кліматичної угоди. Українська правда. 21 січня 2025. [Електронний ресурс]. URL:

<https://www.pravda.com.ua/news/2025/01/21/7494544/>

2. Карпук А.І., Нестор'як Ю.Ю. Фінансово-інвестиційне забезпечення відтворення біорізноманіття: основні тенденції, проблеми та пріоритети. Інвестиції: практика та досвід. 2017. № 24. С. 28—36.

3. Лахматова О.В. Диверсифікація фінансово-інвестиційного забезпечення відтворення біорізноманіття в умовах децентралізаційних, євроінтеграційних та воєнних викликів. Інвестиції: практика та досвід. 2023. № 19. С. 98—104.

4. Медінська Н.В. Формування економічного механізму природокористування в умовах нової глобальної природоохоронної архітектури. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія "Економіка і менеджмент". 2021. Випуск 1 (87). С. 44—50.

5. Хвесик М.А., Бистряков І.К. Фінансово-економічні важелі капіталізації природних ресурсів у контексті забезпечення прибуткового природокористування. Фінанси України. 2014. № 5. С. 29—47.

6. Чугунов І.Я., Канєва Т.В., Любчак І.С. Фінансові інструменти реалізації Європейського зеленого курсу в Україні. Економіка та суспільство. 2023. Випуск 56. [Електронний ресурс]. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3082/3005>

7. Unlocking finance and investments in nature. European Environment Agency. 2023. [Електронний ресурс]. URL: <https://www.eea.europa.eu/en/topics/in-depth/sustainable-finance/unlocking-finance-and-investments-in-nature>

8. Valeria de los Casares. The challenge of financing nature-based solutions in Europe. European Chair for Sustainable Development and Climate Transition. 2023. [Електронний ресурс]. URL: <https://www.sciencespo.fr/psia/chair-sustainable-development/2023/10/06/the-challenge-of-financing-nature-based-solutions-in-europe/>

References:

1. D'iakonov, I. (2025), "President Trump signed a decree on the withdrawal of the United States from the Paris Climate Agreement", available at: <https://www.pravda.com.ua/news/2025/01/21/7494544/> (Accessed 25 Jan 2025).

2. Karpuk, A.I. and Nestoriak, Yu.Yu. (2017), "Financial and investment support for the restoration of biodiversity: main trends, problems and priorities", Investytsii: praktyka ta dosvid, vol. 24, pp. 28—36.

3. Lakhmatova, O.V. (2023), "Diversification of financial and investment support for the restoration of biodiversity in the context of decentralization, European integration and military challenges", Investytsii: praktyka ta dosvid, vol. 19, pp. 98—104.

4. Medyn's'ka, N.V. (2021), "Formation of an economic mechanism for nature use in the context of a new global environmental architecture", Visnyk Sums'koho natsional'noho aharnoho universytetu. Seriya "Ekonomika i menedzhment", vol. 1 (87), pp. 44—50.

5. Khvesyk, M.A. and Bystryakov, I.K. (2014), "Financial and economic levers for the capitalization of natural resources in the context of ensuring profitable nature use", Finansy Ukrainy, vol. 5, pp. 29—47.

6. Chuhunov, I.Ya. Kanieva, T.V. and Liubchak, I.S. (2023), "Financial instruments for the implementation of the European Green Deal in Ukraine", Ekonomika ta suspil'stvo, vol. 56, available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3082/3005> (Accessed 25 Jan 2025).

7. European Environment Agency (2023), "Unlocking finance and investments in nature", available at: <https://www.eea.europa.eu/en/topics/in-depth/sustainable-finance/unlocking-finance-and-investments-in-nature> (Accessed 25 Jan 2025).

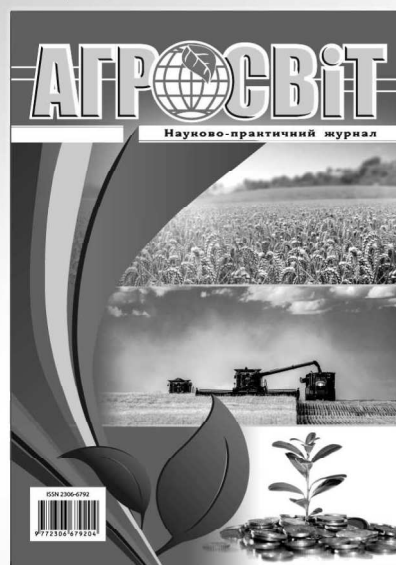
8. de los Casares, V. (2023), "The challenge of financing nature-based solutions in Europe", European Chair for Sustainable Development and Climate Transition, available at: <https://www.sciencespo.fr/psia/chair-sustainable-development/2023/10/06/the-challenge-of-financing-nature-based-solutions-in-europe/> (Accessed 25 Jan 2025).

Стаття надійшла до редакції 13.02.2025 р.

АГРОСВІТ

<https://nayka.com.ua>

Передплатний індекс: 23847

Виходить 24 рази на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)

Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292